Journal of Police Medicine

Summer 2014; Vol. 3, No. 2: 95-100

Original Article

Study of Relationship between General Self- Efficiency, Mood and Trait Anxiety among Police Officers

Received: 20 May 2014 **Revised:** 8 August 2014 **Accepted:** 24 August 2014

Leili Amirsardari[1*]
Mojtaba Rahimi[1]
Ahmad Esmaili[2]

[1]MA, Clinical Psychology, Department of Psychology, Science and Research Branch, Islamic Azad University, West Azarbayjan, Iran.

[2]Assistan Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature, University of Maragheh, Maragheh, Iran.

ABSTRACT

Background: Self-efficacy points out that one's beliefs and perceptions from own abilities, sense of competence in own abilities in various areas of life (job, school, interpersonal relationships etc.) and overcoming probable problems. Based on previous studies, self-efficacy is one of the factors affects anxiety. Current study conducted with the aim of studying the relationship between self-efficacy, mood and trait anxiety.

Materials and Methods: The study population included all police officers of Urmia city in West Azarbaijan Province that 300 cases were selected by cluster sampling method and Sherer General Self-efficacy questionnaire and Spielbereger mood-trait anxiety questionnaire (1983) were completed by participants.

Results: The results showed that self-efficacy has significant and negative relationship with both variables of trait anxiety ($P<0.0001$, $r= -0.68$) and mood anxiety ($P>0.001$, $r=-0.76$).

Conclusion: The current study revealed that there is a negative relationship between self-efficacy and mood-trait anxiety, so that individuals with high self-efficacy has low anxiety and vice versa.

Keywords: self-efficacy, mood-trait anxiety, staffs

[*]**Corresponding Author:**
Leila Amirsardari
Tel: (+98)9373242931

e-mail: l.amirsardari@yahoo.com

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]

تابستان ۱۳۹۳ – دوره ۳ – شماره ۲– صفحات ۹۵–۱۰۰

مجله طب انتظامی

مقاله تحقیقی

بررسی رابطه بین خودکارآمدی عمومی و اضطراب صفت و حالت در بین کارکنان نیروی انتظامی

تاریخ دریافت: ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۳ **تاریخ اصلاح:** ۲۷ مرداد ۱۳۹۳ **تاریخ پذیرش:** ۲ شهریور ۱۳۹۳

چکیده

مقدمه: خودکارآمدی به باور و تصورات فرد از توانایی‌های خویش و احساس شایستگی از قابلیت‌های خویش برای حضور در عرصه‌های مختلف زندگی (شغلی، تحصیلی، روابط بین فردی و غیره) و غلبه بر مشکلات احتمالی اشاره دارد. بر اساس تحقیقات پیشین خودکارآمدی یکی از عامل‌های تأثیرگذار بر اضطراب می‌باشد، پژوهش حاضر به‌منظور بررسی رابطه بین خودکارآمدی و اضطراب صفت و اضطراب حالت صورت گرفته است.

مواد و روش‌ها: جامعه موردپژوهش کلیه کارکنان نیروی انتظامی شهرستان ارومیه استان آذربایجان غربی بود که از این تعداد نمونه‌ای به حجم ۳۰۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب گردید که پرسشنامه خودکارآمدی عمومی شرر (۱۹۸۲) و اضطراب صفت و حالت اسپیلبرگر (۱۹۸۳) توسط آزمودنی‌ها تکمیل گردید.

یافته‌ها: نتیجه پژوهش حاضر نشان داد که خودکارآمدی هم با اضطراب صفت ($r = -۰/۶۸$، $P< ۰/۰۰۰۱$) و هم اضطراب حالت ($r = -۰/۷۶$، $P< ۰/۰۰۱$) رابطه معکوس و معنی‌دار دارد.

نتیجه‌گیری: پژوهش حاضر آشکار ساخت که بین خودکارآمدی و اضطراب صفت/حالت رابطه دوطرفه معکوس وجود دارد، به‌طوری‌که افرادی که دارای خودکارآمدی بالایی هستند اضطراب صفت و حالت کمتری دارند و کسانی که دارای اضطراب صفت و حالت بالایی هستند دارای خودکارآمدی پایینی هست.

کلید واژه‌ها: خودکارآمدی، اضطراب صفت–حالت و کارکنان

لیلی امیرسرداری[1*]
مجتبی رحیمی[1]
احمد اسمعلی[2]

[1]کارشناس ارشد، روان‌شناسی بالینی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، گروه روان‌شناسی، آذربایجان غربی، ارومیه، ایران.
[2]استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، دانشگاه مراغه، مراغه، ایران.

[*]نویسنده مسئول:
لیلی امیرسرداری
تلفن: ۹۳۷۳۲۴۲۹۳۱(۹۸+)
پست الکترونیک:
l.amirsardari@yahoo.com

مقدمه

ازجمله سازه‌های روان‌شناختی مهم در حیطه‌ی باورها مفهوم خودکارآمدی است. بندورا[1] در سال ۱۹۷۷ سازه‌ی خودکارآمدی را معرفی کرد و در اواخر سال‌های ۱۹۹۷–۱۹۸۶ در چارچوب نظریه‌ی شناختی اجتماعی به آن شکل داد [۱]. در این دیدگاه رفتار آدمی نه‌تنها در کنترل عوامل بیرونی و محیطی نیست بلکه فرآیندهای شناختی نقش تعیین‌کننده در رفتار دارند. فرآیندهای شناختی به‌عنوان بخشی از آسیب‌شناسی روانی موجب انتظارات و ادراکات نادرستی می‌گردد که فرد از کارآمدی خود دارد و این انتظارات می‌تواند به اضطراب و اجتناب‌های دفاعی از موقعیت های تهدیدکننده منجر شوند [۲]. خودکارآمدی احساس شایستگی، بسندگی و توانایی در سازگار شدن با زندگی است که تأمین و حفظ معیارهای عملکرد موجب افزایش آن و ناتوانایی در تأمین و حفظ این معیارها آن را کاهش می‌دهد [۳]؛ درواقع خودکارآمدی به توان فرد در رویارویی با مسائل برای رسیدن به اهداف و موفقیت‌های او اشاره دارد و بیش از آن‌که تحت تأثیر هوش باشد تحت تأثیر ویژگی‌های شخصیتی چون باور داشتن خود، تسلیم نشدن، تلاشگر بودن و تحت کنترل قرار دادن تکانه‌ها قرار دارد [۴]. بندورا (۱۹۸۲)،

[1]: Bandura

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]

Journal of Police Medicine
Summer 2014; Vol. 3, No. 2: 95-100

خودکارآمدی را به‌عنوان باور فرد به انجام عمل مطلوب در کنار آمدن با موقعیت می‌داند. وی چهار منبع را در تحول این مفهوم مطرح کرده است. این منابع شامل «تجارب تسلط بر امور[1]»، «تجارب مشاهده‌ای[2]»، «قانع سازی کلامی[3]» و «وضعیت فیزیولوژیک[4]» می‌باشند. طبقه‌بندی این منابع و تأثیر آن‌ها در افراد بر اساس الویت هر منبع در عملکرد فرد است. تجارب تسلط بر امور مؤثرترین منبع برای ایجاد حس خودکارآمدی قوی است. موفقیت‌ها باورهای کارآمد بودن را تقویت و شکست‌ها این باورها را تحلیل می‌کنند. بر طبق نظر بندورا (۱۹۹۷)، انتظارات کارآمدی با داشتن ابعاد چندگانه تأثیرات مهمی در عملکرد فرد دارند. این انتظارات در سطح[5]، عمومیت[6] و قدرت[7] با هم تفاوت دارند. عمومیت حاکی از یک حس عمومیت‌یافته از کارآمدی است که می‌تواند در ورای حس کارآمدی در موقعیت خاص عمل کرده و در زمینه‌های گوناگون گسترش یابد و قدرت نیز اشاره به حفظ رفتار به‌رغم رویارویی با موانع دارد [۵].

پیاژه معتقد است که خودکارآمدی طی درون سازی و برون سازی بیشماری در محیط‌های غنی از محرک رخ می‌دهد. خودکارآمدی به‌وسیله انگیزه درونی باعث می‌شود که فرد به‌طور خودانگیخته در محیط تأثیر بگذارد [۶]؛ به‌عبارت‌دیگر خودکارآمدی درجه ای از احساس تسلط فرد در مورد توانایی‌هایش برای انجام فعالیت های خاص هست [۷]. به بیان دیگر آن اطمینانی است که باعث می‌شود شخص رفتار متناسب با یک موقعیت را به اجرا گذاشته و انتظار نتیجه موردنظر را داشته باشد [۸]. یکی از عواملی که خودکارآمدی فرد بر آن به‌صورت مؤثر، تأثیر می‌گذارد و باعث عملکرد در سطح بالا می‌شود، موقعیت‌های اضطراب زا هست. اضطراب یک حالت هشداردهنده است که خبر از خطری قریب‌الوقوع می‌دهد و شخص را برای مقابله با تهدید آماده ساخته و او را نسبت به تهدیدات آسیب جسمی، درد، درماندگی، تنبیه احتمالی خبر می‌دهد [۹]. محققان دو نوع اضطراب را از یکدیگر تفکیک می‌کنند: اضطراب صفت و اضطراب حالت: اضطراب صفت جزئی از شخصیت است که با اندازه‌گیری حالت‌های فیزیولوژیکی، هیجانی و رفتاری-شناختی در فرد مشخص می‌شود، درحالی‌که اضطراب حالت درنتیجه یک موقعیت استرس‌زا در فردی که کنترل هیجانی‌اش کاهش‌یافته است بروز می‌کند. در هر یک از این مراحل شخص تغییراتی را در رفتار و توانایی شناختی و عاطفی خود نشان می‌دهد [۱۰]. جیکس و بیلس[8] در بررسی رابطه‌ی بین نقش باورهای خودکارآمدی در مقابله با موقعیت‌های استرس‌زا به این نتیجه دست یافتند که افرادی که از خودکارآمدی بالاتری برخوردارند از استرس و فشار روانی کمتری در محیط‌های استرس‌زا برخوردارند [۱۱].

هدف اصلی پژوهش حاضر الف) بررسی رابطه بین خودکارآمدی و اضطراب حالت ب) بررسی رابطه بین خودکارآمدی و اضطراب صفت هست.

مواد و روش

این پژوهش یک مطالعه توصیفی از نوع هم‌بستگی هست که در آن رابطه‌ی بین باورهای خودکارآمدی و اضطراب صفت و اضطراب حالت مورد بررسی قرار گرفت. جامعه آماری این پژوهش کلیه کارکنان نیروی انتظامی شهرستان ارومیه بود که در سال ۹۲ مشغول به کار می‌باشند و نمونه آماری عبارت است از ۳۰۰ کارمند نیروی انتظامی که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب گردیدند. ابزارهای استفاده‌شده در این پژوهش شامل مقیاس خودکارآمدی عمومی و مقیاس اضطراب صفت/حالت اسپیلبرگر هست. مقیاس خود کارآمدی عمومی متعلق به شرر و همکاران[9] هست که دارای ۱۷ سؤال است که به شیوه مقیاس لیکرت با ۵ گزینه از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم درجه‌بندی شده است. براتی در تحقیق خود برای بررسی پایایی آزمون خودکارآمدی، از روش دونیمه کردن استفاده کرده است. ضریب پایایی آزمون با روش اسپیرمن براون[10] با طول برابر ۰/۷۶ و با طول نابرابر ۰/۷۶و با روش دونیمه کردن گاتمن[11] برابر با ۰/۷۶ به دست آمده است. آلفای کرونباخ یا همسانی کلی سؤالات برابر ۰/۷۹ به دست آمده که رضایت‌بخش است [۱۲]. پرسشنامه دیگر اضطراب صفت/حالت اسپیلبرگر هست که دارای ۴۰ سؤال است، ۲۰ ماده ابتدایی اضطراب حالت و ۲۰ ماده بعدی اضطراب صفت را می‌سنجند. مهرام در سال ۱۳۷۳ طی یک تحقیقی آلفای کرونباخ مقیاس حالت را ۰/۹۱ و مقیاس صفت را ۰/۹۰ و کل مقیاس ۰/۹۴ گزارش کرد [۱۳].

یافته‌ها

میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای بررسی‌شده در کل نمونه و همچنین ضرایب همبستگی بین متغیرها در جدول ۱ نشان داده شده‌اند.

جدول ۱: میانگین، انحراف استاندارد و همبستگی متقابل نمره های خودکارآمدی و اضطراب صفت/اضطراب حالت

متغیر	M	SD	۱	۲	۳
۱-خودکارآمدی	۵۷/۷	۱۱/۴۹	۱		
۲-اضطراب صفت	۴۴/۶۲	۱۱/۳۲	-۰/۶۷	۱	
۳-اضطراب حالت	۴۶/۷۹	۱۰/۱۹	-۰/۷۶	۰/۸۴	۱

[1:] Mastery Experiences, [2:] Vicarious Learning, [3:] Verbal Precautions, [4:] Physiological State, [5:] Level, [6:] Generality, [7:] Strength, [8:] Jeakes & Bile's, [9:] Sherer et all, [10:] Spearman Brown, [11:] Gateman

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]

مجله طب انتظامی
تابستان ۱۳۹۳ - دوره۳ - شماره ۲- صفحات ۹۵-۱۰۰

جدول ۲: خلاصه تحلیل رگرسیون گام‌به گام برای پیش بینی خودکارآمدی بر پایه اضطراب صفت و اضطراب حالت

گام	متغیر	B	SEB	β	t
۱	اضطراب حالت	-۰/۸۶۶	۰/۱۵۴	-۰/۷۶۸*	-۵/۶۳۲

$R^2 = ۰/۵۹^*$

برای بررسی رابطه بین متغیرهای اضطراب صفت/اضطراب حالت و خودکارآمدی عمومی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. جدول ۱ ماتریس همبستگی بین متغیرها را در کل نمونه نشان می‌دهد. با توجه به نتایج جدول ۱، متغیرها با یکدیگر رابطه معناداری ($P< ۰/۰۰۵$ و $P< ۰/۰۰۱$) دارند. همان‌طور که ماتریس همبستگی نشان می‌دهد، خودکارآمدی عمومی همبستگی معکوس و معناداری هم با اضطراب صفت و هم با اضطراب حالت دارد. به‌بیان‌دیگر با افزایش نمره اضطراب صفت یا اضطراب حالت، نمره خودکارآمدی عمومی کاهش پیدا می‌کند و بالعکس.

جهت بررسی ضرایب رگرسیون خودکارآمدی از روی تک تک متغیرهای پیش‌بین اثرگذار اضطراب صفت و اضطراب حالت، ضرایب تأثیر آن‌ها محاسبه شد (جدول ۲). با توجه به آماره‌های t، در حضور سایر متغیرها فقط اضطراب حالت توانست ۵۹٪ از خودکارآمدی را در کارکنان موردبررسی، پیش‌بینی کند.

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان چنین استنباط نمود که بین باورهای خودکارآمدی و اضطراب صفت و حالت رابطه معنادار وجود دارد، این رابطه فراتر از آن است که بتوان آن را به‌تصادف و اتفاق نسبت داد؛ بنابراین در شرایط مشابه می‌توان انتظار داشت کارکنانی که از باور خودکارآمدی بالایی برخوردار هستند دارای اضطراب صفت و حالت کمتری هستند. همچنین برعکس این امر نیز صادق است کسانی که دارای اضطراب صفت و حالت بالایی هستند، دارای خودکارآمدی پایین می‌باشند این یافته همسو با نتایج پورنقی (۱۳۹۱) [۱۴]، شیخی، فتح آبادی و حیدری (۱۳۹۱) [۱۵]، لابیر و سوارز (۱۹۸۵) [۱۶]، میسی و همکاران (۱۹۹۰) [۱۷] هست. در تبیین این یافته‌ها می‌توان اظهار نمود که خودکارآمدی فرد را قادر می‌سازد تا بر افکار، انگیزه، احساسات و اعمالشان کنترل داشته باشند. این نظام از طریق فراهم کردن مکانیسم های اسنادی، کارکردی، ادراکی و خودگردانی[1] موجب می‌شود که افراد رفتار خود را ارزیابی کنند. این ارزیابی نتیجه اثر متقابل خودکارآمدی و محیط است که بر فرآیندهای شناختی و رفتاری افراد اثر گذاشته و آن‌ها را قادر به جرح و تعدیل محیط می‌کند [۱۸]. کیم[2] (۲۰۰۲)، معتقد است که باورهای خودکار آمدی به‌صورت نیرومندی با افسردگی و اضطراب رابطه دارند. باورهای خودکار آمدی نشان‌دهنده این مسئله هستند که فرد توانایی تغییر حالات منفی روانی خود را دارد. خودکارآمدی نقش میانجی در کاهش نشانه‌های افسردگی ایفا می‌کند و اضطراب و افسردگی افراد بالغ، با افزایش و تقویت باورهای خودکارآمدی کاهش می‌یابد [۱۹]. نتایج تحقیقات مک دونالد[3] و سیگال[4] (۱۹۹۶) که بر روی کارکنان یک شرکت مخابراتی بزرگ انجام گرفت نیز نشان داده است که با افزایش و بهبود خودکارآمدی ادراک‌شده کارکنان در محیط کار، واکنش‌های منفی (هیجان های منفی مانند اضطراب) به تغییرات تکنولوژیک و فن‌آوری کمتر شده و کارکنان به میزان بیشتری به دنبال کسب مهارت های جدیدتر می‌گردند [۲۰] به عبارتی تصور فرد از توانایی‌هایش یکی از عواملی است که در مواجهه با موقعیت‌های اضطراب زا تأثیر می گذارد، عکس این قضیه نیز صادق است کسانی که دارای اضطراب صفت و حالت بالایی هستند، دارای خودکارآمدی پایین می‌باشند.

تشکر و قدردانی

بر خود لازم می‌دانیم از کلیه کارکنان و مسئولان نیروی انتظامی شهرستان ارومیه که ما را در انجام این تحقیق یاری نمودند کمال سپاسگزاری را داشته باشیم.

منابع

1. Pajares F. Current directions in self-efficacy research. Advances in motivation and achievement 1997; 10: 1-49.
2. Pajares F. Gender and perceived self-efficacy in self-regulated learning. Theory into practice 2002; 41: 116-25.
3. Pajares F. Self-efficacy beliefs in academic settings. Review of educational research 1996; 66: 543-78.
4. Porjafar K. Self-test construction and standardization of high school students 14 to 18 years Branch. Tehran: Allameh Tabatabai University 2007. (Persian)
5. Bandura A. Exercise of human agency through collective efficacy. Curr Dir Psychol Sci 2000; 9: 75-8.
6. Santrock JW. Essentials of life-span development: McGraw-Hill; 2014.
7. Bandura A, Adams NE. Analysis of self-efficacy theory of behavioral change. Cognitive therapy and research 1977; 1: 287-310.
8. Bandura A, Schunk DH. Cultivating competence, self-efficacy, and intrinsic interest through proximal self-motivation. J Pers Soc Psychol 1981; 41: 586.
9. Sadock BJ, Kaplan HI, Sadock VA. Kaplan & Sadock's synopsis of psychiatry: behavioral sciences/clinical psychiatry. Lippincott Williams & Wilkins 2007; 1472.

[1: Self Regulatory, 2: Kim, 3: McDonald, 4: Siegal]

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]

Journal of Police Medicine
Summer 2014; Vol. 3, No. 2: 95-100

10.Association AN, Nurses ISoP-MH. Psychiatric-mental health nursing: Scope and standards of practice. Amer Nurses Assn 2007; 702.
11.Jex SM, Bliese PD. Efficacy beliefs as a moderator of the impact of work-related stressors: a multilevel study. J Appl Psychol 1999; 84: 349.
12.Barati S. Relation of self-efficacy, self-esteem and self-care among junior high school students. Ahvaz: Shahid Chamran University 1997. (Persian)
13.Mahram B, Dashti Rahmat-Abadi M. The effect of managers' leadership styles on employees' equity feeling in Mashhad. J Health Adm 2010; 43: 7-16. (Persian)
14.Pornaghi Z. Between state and trait anxiety and feelings of self-efficacy among students of Azad University of Karaj. Azad University of Karaj 2012. (Persian)
15.Sheykhi M. Relationship between anxiety, self-efficacy and Perfectionism with negligence in drafting. Tehran University 2012. (Persian)
16.Llabre MM, Suarez E. Predicting math anxiety and course performance in college women and men. J Couns Psychol 1985; 32: 283.
17.Meece JL, Wigfield A, Eccles JS. Predictors of math anxiety and its influence on young adolescents' course enrollment intentions and performance in mathematics. J Educ Psychol 1990; 82: 60-70.
18.Brafford LJ, Beck KH. Development and validation of a condom self-efficacy scale for college students. J Am Coll Health 1991; 39: 219-25.
19.Taylor SE, Brown JD. Illusion and well-being: a social psychological perspective on mental health. Psychological bulletin 1988; 103: 193.
20.McDonald T, Siegall M. Enhancing worker self-efficacy: an approach for reducing negative reactions to technological change. J Manage Psychol 1996; 11: 41-4.

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]

مجله طب انتظامی
تابستان ۱۳۹۳ - دوره۳ - شماره ۲- صفحات ۹۵-۱۰۰

[Downloaded from jpmed.ir on 2026-11-24]

[DOI: 10.30505/3.2.95]